

Almanach

oceněných prací
literární soutěže
„O poklad strýce Juráša“

Almanach oceněných prací
oblastního kola literární soutěže
O poklad strýca Juráša
2025/2026

ŘEMESLA

Témata:

ŘEMESLA V POHÁDKÁCH

Řemeslník jako hrdina (švec, kovář, hrnčíř...)
Hrdina nemusí být vždy princ.

ŘEMESLO V NAŠÍ RODINĚ

Dědeček kovář, babička švadlena, maminka pekařka...
Jaká řemesla jsou u nás v rodině?

MISTR SVÉHO ŘEMESLA

Příběh někoho z okolí – inspirace osobností v regionu.

ŘEMESLA V BUDOUCNOSTI

Jaká řemesla budou za 100 let?
Objeví se úplně nová, nebo se jen promění ta tradiční?

Obsah

1. – 3. třída

PRÓZA

KOVÁŘOVÁ Amálie: Dobrý skutek	5
MICHNOVÁ Liliana : Jak děda vypráví vnoučatům pohádku.....	6

POEZIE

Bálint Norbert: Kladívko	8
--------------------------------	---

KOMIKS

Bálint Norbert: Kladívko na útěku	9
---	---

4. – 5. třída

PRÓZA

GAJDÁCSOVÁ Mia, MALÉŘOVÁ Karolína: Pohádka o řemeslu, které znovu ožilo.....	12
ANTALOVÁ Tatiana: O šikovné švadlence a kouzelné látce	13
Mildorfová Nikol: Kra	15
SLOVÁK František: Kouzelné kuchyňské potřeby a vařečka	18

POEZIE

SMOLKO Šimon: Řemeslo za výčepem	19
VACHALOVÁ Klaudie: Včelař	20
DOROTÍK Marek: Kominík a Švadlena	21

KOMIKS

CÁB Štěpán, PASTOREK Václav : O katovi	22
MĚRKA Damián, POSPĚCH Vít : Super pošťák	24
GLÓZOVÁ Gabriela, HROMADOVÁ Klára: O pekařce	26

6. – 7. třída

PRÓZA

KMOŠŤÁKOVÁ Anna: Když ožije řemeslo.....	28
KŘÍŠTOF Ondra: O dřevorubci a koni	30
BARTOŠ Lukáš: Budoucnost řemesla.....	33
JASNÁ Magdaléna: Jiný svět	35

POEZIE

HURTÍKOVÁ Veronika, HOLČÁKOVÁ Dorota: Mluvící kladívko	37
--	----

KOMIKS

BUGARINOVIĆ Zora: MIDDAGSMAT	38
ŠAFRÁNKOVÁ Eliška: Když vodník dostane tři přání	41
PEKÁRKOVÁ Maja: Jít za svým štěstím	44

8. – 9. třída

PRÓZA

MILDORFOVÁ Anna: Naděje umírá poslední	45
MIKULENKOVÁ Elen: Bezvýznamný boj.....	49
FINDROVÁ Ema: Jehla	51
KUBÁČOVÁ Zuzana: Když řemeslo ožije	53

POEZIE

JURČOVÁ Natálie: Švadlena a magický koloušek, Člověkem já bych chtěl být, Byla to jeho práce	55
OBROUČKOVÁ Nikol: Mistr Času, Starý mlýn, Poctivý kovář	60
MIERNÁ Iveta: Oživené řemeslo	61

Psát slova a stavět příběhy. Ohýbat je, zkoušet jak znějí. Jak k sobě pasují navzájem. Jaký význam spolu dohromady dávají. Může se zdát, že to je velmi snadné. Avšak neplet'me se. Není to tak jednoduché, jak by se mohlo na první pohled zdát. Psaní příběhů, spisovatelství, to je řemeslo jako kterékoliv jiné. A právě fenomén řemesel byl námětem letošního ročníku literární soutěže O poklad strýca Juráša. Jak se děti popasovaly s tímto zadáním? V době, kdy sociologické prognózy předpovídají konec celých oborů lidské činnosti. V době, kdy stačí umělé inteligenci zadat téma a obrazovka počítače či mobilu se rázem zaplní textem stvořeným některým z jazykových modelů. Posad'te se, začt'ete se a posud'te.

Zavání to staromilstvím? Nemyslím si, spíše člověčinou, životem.

Pavel Zajíc
ředitel knihovny

Dobrý skutek

2. místo v kategorii próza 1. – 3. třída
Amálie Kovářová

Byla jednou jedna švadlena, která měla ráda malé děti. Jednoho dne šla švadlena na pout' a uviděla plakat malou holčičku. Zeptala se: „Proč pláčeš?“ „Pro- o- pro- protože jsem si roztrhla panenku.“ Švadlena řekla, že ji vezme domů a že spolu panenku zašijou. Malá holčička byla ráda a souhlasila. Švadlena vzala panenku a sedla si k šicímu stroji. Chvilku šila a potom zvolala: „Už to mám.“

Holčička se rozzářila. Byla ráda, protože panenka byla jako nová. Švadlena řekla, že ji rodiče budou hledat. Maminka s tatínkem už tam čekali. Pak šli domů, ale cestou si tatínek roztrhl kalhoty. Holčička se zasmála a hned věděla, za kým má jít.

Jak děda vypráví vnoučatům pohádku

3. místo v kategorii próza 1. – 3. třída
Liliana Michnová

Byli jednou jedni rodiče a ti měli hodně práce, proto odvezli svá trojčata k babičce a dědečkovi. Ty děti se jmenovaly kluk Míša a holky Eliška a Anička. Děti měly rády vyprávění od dědečka.

„Dědo, budeš nám vyprávět?“ zeptala se Anička.

Děda odpověděl: „Jasně. Ale o čem, Aničko? Už jste skoro všechno slyšeli.“

Eliška řekla dědovi: „Nám je to jedno.“

„Tak dobře, děti, budu vám vyprávět pohádku...“

Byl jednou jeden mládenec, který se jmenoval Jarek. Když mu bylo 20 let, umřeli mu rodiče. Jednou byl v noci na chvílku venku, přišla bouřka a blesk udeřil do chaloupky po rodičích. Chalupa začala hořet a přišlo hodně lidí z vesnice ho hasit. Ale tím, že byl celý dřevěný, tak shořel. A tak jsem musel jít do světa. Když šel Jarek světem, zastavil se u kováře a zeptal se ho, zda tam může přespat. A on mu řekl: „Můžeš. A můžeš tu zůstat déle a pomáhat nám.“ Zůstal u něj a byl tam půl roku. Naučil mě kovářské řemeslo. Kovář byl hodný, skromný a taky spravedlivý. A dal mu odměnu, kterou mu slíbil, a chleba na cestu.

A Míša se zeptal dědečka: „A kam jsi šel dál, dědo?“

„To jsem to zpackal, teď víte, že jsem to byl já!“ řekl dědeček.

„Dědo, vyprávěj to ale jako pohádku, prosím,“ přála si Eliška.

Jarek šel do další vesnice a zeptal se pekaře, jestli by tam mohl zůstat a naučit se řemeslu.

„Můžeš, ale musíš pracovat!!!“ odpověděl mu pekař přísnějším hlasem. Chtěl po něm, aby hodně pracoval. Pekařské řemeslo ho sice bavilo, ale vadilo mu, jak ho pekař nutil dělat tu práci. A když od něj odcházel, nedal mu výplatu, kterou mu slíbil.

Eliška se zeptala: „Dědečku a učil ses ještě nějaké řemeslo?“

„Počkej a uslyšíš...“

Když šel Jarek lesem, viděl tam tesaře. Už se stmívalo, tak ho poprosil, zda by u něj mohl přespat. Tesař mu na to odpověděl, že ano. Jarek uměl pracovat se dřevem, tak s ním i pracoval. Vydržel u něj dva roky a za ty dva roky postavili chatku. Jarek řekl tesaři, že už musí jít dál, protože si chce najít manželku. Tesař mu řekl sbohem a dal mu dřevěný prstýnek s perlou, kterou jednou našli ve vodě. Když byl v další vesnici, došel k hodináři. Chtěl u něj přespat týden. On mu to dovolil. Hodinář se mu zdál hodný, ale byl to přímý opak. Hodinář mu řekl, ať zůstane na rok jen proto, aby u něj pracoval zadarmo. Když Jarek poprvé uviděl jeho dceru, zamiloval se do ní.

„A nebyla to naše babička?“ přerušila ho Anička.

Babička, která slyšela vyprávění, zvolala: „Ano, to jsem byla já.“

Anička se zeptala dědečka: „Může babička vyprávět za tebe?“

„Může,“ řekl dědeček.

„Tak jo děti,“ řekla babička a pokračovala ve vyprávění...

I dcera hodináře, když poprvé viděla mládence, tak se do něj také zamilovala. Jmenovala se Jana. Říkala pořád svému tatínkovi, ať na Jarka tolik netlačí. Ale on jí pořád odmlouval. Jednoho dne, když se probudila, Jarka nikde neviděla. Všude ho hledala, ale nikde nebyl. U něj v pokoji, kde spal, našla dopis, že se pro ni vrátí. Ale ona se vydala za ním. Hledala Jarka celé odpoledne a večer, když šla lesem, slyšela vlky. Bála se. Nedaleko viděla chatku a najednou Jarek seskočil ze stromu. Vzal Janu na záda a utíkal s ní do chatky, kterou postavil s tesařem, a tam jí požádal o ruku. A pak měli svatbu v hospodě. Spolu prošli spoustu vesnic a naučili se další řemesla. Za vydělané peníze si postavili dům a tam se jim narodily 3 děti. A pohádky je konec.

„Ten třetí byl váš tatínek,“ dodala babička.

Babička upekla buchty, děti je snědly a šly si hrát ven.

Kladívko

3. místo v kategorii poezie 1. – 3. třída
Norbert Bálint

Kladívko, kladívko,
kouzelné kladívko,
vykovej kladívko.

Ť u k,

ť u k,

ť u k,

Díky.

Kladívko na útěku

3. místo v kategorii komiks 1. – 3. třída
Norbert Bálint

KLADÍVKO

přišlo nové kladívko

ahoj

ahoj

ahoj

ahoj

to budeme jen tady?

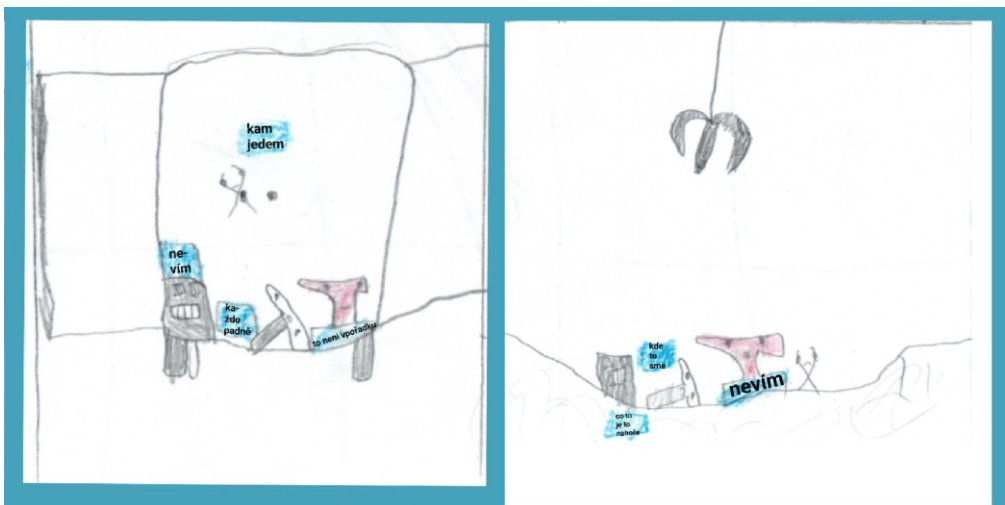
asi jo

to je
nuda

to mi musí
furt cpát
do pusy

o 3 roky
později...
kovař byl
moc starý
a dal věci
zreciklovat

Pohádka o řemeslu, které znovu ožilo

1. místo v kategorii próza 4. – 5. třída
Mia Gajdácsová, Karolína Malěřová

V jedné vesnici na kraji lesa stála stará truhlářská dílna. Patřila panu Karlovi, mistru, který dokázal ze dřeva vyrobit téměř cokoliv, od kolébek až po zdobené skříně. Jenže čas běžel, lidé začali nakupovat věci z fabrik a o jeho ruční práci byl čím dál menší zájem. Pan Karel zestárl, nářadí ztichlo a dílna se ponořila do prachu a zapomnění.

Jednoho deštivého dne šly kolem dvě kamarádky, Kája a Mia. Když se spustil prudký liják, rychle vběhly do opuštěné dílny, aby se schovaly. Chvíli se rozhlížely okolo. „Tady to vypadá jako v pohádce,“ zašeptala Kája a prsty jemně přejela po starém hoblíku. Vtom se ozvalo tiché zavržení. Hoblík se sám pohnul, jako by se probudil ze spánku. Kladívko začalo rytmicky ťukat a pilka se rozechvěla. Celá dílna ožila jemným bzukotem práce, která kdysi bývala každodenním kouzlem. „Řemeslo ožilo,“ vydechla Mia s očima dokořán. Nářadí se samo dalo do práce. Ze starých prken začaly vznikat dřevěné hračky, koníčky, vláčky i malé loutky. Z oken vyzařovalo teplé světlo a celá dílna znovu dýchala radostí z tvoření.

Když druhý den přišel pan Karel, zůstal stát ve dveřích s úžasem. „Moje práce žije dál,“ řekl dojatě a v očích se mu zaleskly slzy. A od té doby se v té dílně zase tvořilo, nejen rukama, ale i srdcem. A kdo kolem projde večer, dodnes prý slyší tiché ťukání kladívka, které připomíná, že poctivé řemeslo nikdy úplně nezmizí.

O šikovné švadlence a kouzelné látce

2. místo v kategorii próza 4. – 5. třída

Tatiana Antalová

V jedné chatrné chaloupce na kraji vesnice žila matka s dcerou Aničkou. Anička byla velmi pilná, laskavá a šikovná, a nejvíce ji bavilo šití. Když vyrostla, vyučila se ve městě švadlenou. Sousedé i lidé z dalekých vesnic si k ní chodili nechat ušít různé oblečení a vždy odcházeli spokojení.

Netrvalo dlouho a o Aničce se začaly šířit řeči, že šije kouzelné šaty, které z každého, kdo si je oblékne, udělají krásného. Tyto řeči se donesly až do nedalekého království, kde žila zlá, krutá a pyšná princezna. Ta si už dlouho hledala ženicha, ale žádný princ o ni nestál. Začala si namlouvat, že je ošklivá. Když uslyšela pověsti o Aniččiných šatech, okamžitě dala zapřáhnout kočár a vydala se za švadlenkou. Anička si spokojeně šila, když za okénkem chaloupky zahlédla krásný kočár. Z něj vystoupila princezna, která bez klepání vešla dovnitř a povídá: „Potřebovala bych ušít jedny nádherné šaty, které ze mě udělají nejkrásnější a nejžádanější princeznu v širokém kraji. Jestli mi je do zítřka neušiješ, bude s tebou zle! Staneš se na mém hradě služebnicí a na šití můžeš zapomenout!“ Anička zůstala stát jako omráčená. Když se vzpamatovala, princezna už byla pryč. Švadlenka si povzdechla: „Jak mám ušít kouzelné šaty, které změni povahu člověka, když neumím čarovat?“

Ještě téhož dne se smutná vydala do města na trh, doufajíc, že najde krásnou látku, z níž by šaty ušila. Prodávajících tam bylo mnoho, ale nikdo neměl takovou látku, jakou potřebovala. Nešťastná se rozhodla vrátit domů. Když procházela kolem posledního stánku, oslovila ji babička, která také prodávala látky: „Co se ti stalo, děvče? Vypadáš smutně. Podívej se, jaké krásné látky mám. Kup si je ode mě a uvidíš, že neprohloupíš.“ Anička se podívala, ale látky ji nezaujaly, byly obyčejné, jaké měla i doma. Babička se usmála a dodala: „Nejsou to obyčejné látky, jsou kouzelné. Když z nich ušije šaty někdo s dobrým a laskavým srdcem, stanou se čarovné. Člověk, který si je oblékne, stane se krásným, dobrým a laskavým.“ Anička babičce moc nevěřila, ale nakonec látky koupila a poděkovala. Doma vše pověděla matce. Ta ji povzbudila: „Zkus to. Kdo ví, třeba je to pravda.“ Anička se dala do šití a až teď si všimla, že látka je jemná a hladká na dotek. Šila celou noc. Ráno, když přišla poslední kousek, před chaloupkou zastavil kočár. Z něj vystoupila zachmuřená princezna: „Přišla jsem si pro šaty!“

Anička jí je podala. Princezna se na ně podívala a znechuceně řekla: „Tyhle obyčejné šaty mě mají udělat krásnou a žádanou? Ha!“ A začala se hlasitě smát. „Úkol si nesplnila! Berte ji do kočáru! Bude na mém hradě služebnicí!“ Anička se rozplakala a prosila princeznu, aby si šaty aspoň oblékla. Princezna je vytrhla z jejích rukou, hodila do kočáru a odjela i s Aničkou na hrad. Na hradě Anička zoufale prosila princeznu, aby si šaty zkusila. Po týdnu prosení si je princezna nakonec oblékla. V tu chvíli se šaty rozzářily a všechna laskavost a dobrota, kterou do nich švadlenka všila, vstoupila do princezny.

A tak se ze zlé, kruté a pyšné princezny stala dobrá, laskavá a mezi princí žádaná princezna. Poděkovala Aničce, vrátila jí svobodu a obdarovala ji truhlou zlata. Anička z bohatství nezpyšněla. Nadále šila oblečení s láskou a pílí nejen pro lidi z blízkého okolí.

Začalo to takto... Ellie Novotná byla u jezera Kra. Jezero Kra bylo přibližně velké jako Černé jezero. „Proč se to jezero vlastně jmenuje Kra? Vždyť vůbec není ledové, ale právě naopak je teplé,“ ptala se Ellie sama sebe. „Ty jsi ještě nikdy neslyšela, jak jezero Kra vzniklo? To se budeš muset podívat do minulosti,“ řekl neznámý hlas. Ellie se lekla a vyskočila. „Kdo jsi a kde jsi?“ zeptala se vyděšeně Ellie. „A jó, promiň já jsem se nepředstavila. Já jsem Ema a jsem pod tebou.“ Poradila jí Ema. „Na to já ti neskočím,“ zvolala Ellie. „No tak mi věřit nemusíš, ale pravda to je.“ Ellie se ještě párkrát rozhlédla a poté se tedy dolů podívala. Když se podívala pod sebe, zaujala ji jehla, kterou dostala od babičky Aničky a kterou nosila úplně všude. Jehla měla kolem osmi centimetrů a na vršku měla tři malé drahokamy. Drahokam uprostřed byl fialový a dva krajní drahokamy byly modré. Babička od Ellie vždy říkala, že jehla je kouzelná, ale nikdy neřekla v čem. Ellie si vždycky myslela, že jehla je kouzelná její krásou, ale teď to zjistila. Jehla umí MLUVIT! „To je sen, to nemůže být pravda,“ opakovala si Ellie stále dokola. „Když myslíš, tak to ověříme,“ řekla Ema a píchla Ellie do nohy. „Jau! To bolelo,“ rozzlobila se Ellie na Emu. „Říkala jsi, že je to podle tebe sen, tak jsme zjistily, že to sen není. To už víme obě dvě,“ řekla Ema, jako kdyby se nic nestalo. Když se Ellie uklidnila, tak se zeptala Emy: „Když jsi říkala, že se budu muset podívat do minulosti, tak jak jsi to myslela? Minulost je minulost a vrátit čas zpět nebo se podívat, co se dříve stalo, prostě nejde. To je logické.“ „Možná je to logické, ale když máš mě a mou sestru, tak to jde. Problém, ale je v tom, že ty máš jen mě a moje sestra je u někoho z tvé rodiny. Ani nevím, u koho je a jak vypadá, což nám trochu oddálí podívat se do minulosti a taky nám to ztěží. Muse-la bys ji nejprve najít, což může být hodně lehké, ale taky to může být těžké. Až poté bysme mohly letět do minulosti, jestli bys samozřejmě chtěla,“ řekla Ema a těmito slovy Ellie trochu zamotala hlavu. „Takže pokud bych chtěla letět do minulosti, což samozřejmě moc chci, tak bych prvně musela najít tvou sestru. A jak ji mám asi tak najít, když ani nevíme, jak vypadá?“ zeptala se Ellie. „To bys muse-la hledat u tvých příbuzných. A taky víme, že má sestra má něco stejného jako já. Jehla to ale s největší pravděpodobností není, protože jehla jsem já.“ Dokončila Ema své vysvětlování. „Nevíš ani, kde přibližně tvou sestru mám hledat?“ zeptala se Ellie Emy s jiskrami v očích. „U svých příbuzných. Víc nevím. A teď ji běž hledat, protože já nemůžu mluvit na věky věků. Já ani nevím, kdy přestanu tento rok

mocht mluvit. Vždycky to přijde tak náhle a nikdy ve stejný den a taky nevím, kdy příští rok zase začnu mluvit.“ Řekla Ema a Ellie už se rychle balila a běžela domů.

Doma mamince řekla, že jede za tetou a za strejdou, kteří bydlí asi půl hodiny autobusem od jejich domu. Maminka se jí zeptala, co u nich potřebuje a proč tak spěchá. „No víš...“ Ellie usilovně přemýšlela, protože kdyby mamince řekla pravdu, tak by si myslela, že blouzní a nikam by ji nepustila. A vtom ji to napadlo. „Já jsem je už dlouho neviděla, tak mě napadlo, že bych je mohla navštívit, když mám dneska chvíli čas. Do večere jsem zpátky. Pá,“ rozloučila se Ellie a běžela na autobusové nádraží. Jehlu Emu si zamozřejmě taky vzala. V autobuse Ellie přemýšlela, jak se zeptá tety a strejdy, jestli nemají nějaké šití, aby se mohla podívat, jestli tam nemají něco, co je podobné Emě. Vůbec nic ji ale nenapadlo. Když dorazila k tetě a strejdovi, tak se tety zeptala, kde má věci na šití, že by se tam na něco potřebovala podívat. Teta jí ukázala celou její velkou krabičku na šití. A tak se Ellie v krabičce prohrabovala, hledala usilovně něco podobného, ale marně. Nic nenašla. Aby to nevypadalo, že Ellie šla k tetě a strejdovi podívat se do krabičky s šitím, a protože měla ještě čas, tak si začala se strejdou a s tetou povídat. Po cestě domů Ema píchla Ellie do boku a Ellie pochopila, že jí něco potřebuje říct. Když Ellie Emu vytáhla z tašky, tak jí Ema řekla, že cítila, že je někde blízko své sestry. Tak se Ellie zamyslela, kdo bydlí blízko tety a strejdy. Za chvíli Ellie došlo, že blízko tety a strejdy bydlí babička Alice. Druhý den odpoledne po škole Ellie jela autobusem za babičkou Alicí. Maminka se jí ptala, kam to zase jede a Ellie jí řekla, že jede k babičce Alici pomoci upéct dort, což byla z poloviny pravda. Babička jí totiž poprosila, aby jí pomohla dort upéct. Když dorazila k babičce, nejprve jí pomohla upéct dort a taky u toho zjistila, že jde zítra na oslavu ke kamarádce a že kamarádce slíbila, že ten dort upeče, aby neměla moc práce.

„Babi mohla bych se kouknout do tvé krabičky s šitím? Já bych se na něco potřebovala podívat.“ Zeptala se Ellie babičky poté, co dort dopekly, a ta jí to dovolila. Když Ellie krabičku s šitím vytáhla, prohrabala to tam hodně precizně, ale nenašla nic. „Ellie, já mám ještě jednu krabičku s šitím, protože se mi do jedné krabičky moc toho nevešlo,“ řekla Ellie babička. Když Ellie prohrabala druhou krabičku, tak si myslela, že už nic nenajde. Po chvíli hledání našla malou kapsičku, kde našla malé nůžtičky. *To musí být sestra od Emy.* Říkala si v duchu Ellie a málem začala tančit radostí po pokoji. Nůžky byly stříbrné se třemi drahokamy. Prostřední drahokam byl fialový a dva krajní drahokamy byly modré jako Eminy. „Babi a mohla bych si tyto nůžky vypůjčit?“ zeptala se Ellie babičky. „Jasně, klidně si je i vezmi, já je totiž vůbec nepoužívám,“ řekla babička Ellie. „Tak děkuji moc. Já si

je tedy vezmu. Já, už musím jít domů na večeri. Pá,“ rozloučila se Ellie s babičkou a zmizela ve tmě.

Další den Ellie ve škole vůbec nedávala pozor, což moc časté tedy nebylo. Myslela jen na odpoledne, jak se podívá do minulosti. Když škola konečně skončila, tak se Ellie rozběhla domů, aby tam byla co nejdříve. Když doběhla domů, tak vytáhla Emu i nůžky, se kterými ještě nemluvila. „Emo a jak teď ty nůžky probudíme k životu?“ zeptala se Ellie Emy. „Ona se probudí sama, až si bude myslet, že je vhodný čas. Moc dlouho to trvat nebude, to se neboj,“ uklidnila Ema Ellie. Za dlouhých deset minut se nůžky probudily k životu. „Čauky mňauky, já jsem Táňa a tebe poznávám, ty jsi... ty jsi Ema! Moje sestřička!“ vykřikla Táňa. „Ale tebe já nepoznávám,“ řekla Táňa a podívala se na Ellie. „Já jsem Ellie,“ představila se Ellie. Potom Táně celou situaci vysvětlily. „Tak jo teď už jen zbývá nás obě dvě chytnout a říct ‚Jak vzniklo jezero Kra‘. A to je vše. Teď to akorát musíš Ellie udělat. Nic těžkého to není,“ vysvětlila Ema. Když Ellie vzala do rukou Táňu a Emu řekla: „Jak vzniklo jezero Kra.“ A začaly se dít věci. Kolem Ellie se udělalo tornádo a za krátkou chvíli se ocitla na mýtině. „Kde to jsme?“ zeptala se Ellie Emy. „Jsme na mýtině, kde za nějakých jedenáct tisíc let vzniklo jezero Kra. Protože jezero Kra vzniklo z ledovce. Jsme zhruba v roku deset tisíc let před naším letopočtem. Tady se můžeš podívat, jak doopravdy vzniklo. Podívej se nahoru.“ Řekla Táňa Ellie. Nad Ellie se tyčil jeden velký ledovec, po kterém se právě procházel lední medvěd a vůbec si Ellie nevšiml. „Vždyť se na nás ten lední medvěd může vrhnout a zabít nás,“ zpanikařila Ellie. „Neboj se, on nás nevidí, protože my se díváme, jak jezero Kra vzniklo,“ vysvětlila Táňa. Ledovec pod ledním medvědem začal praskat a lední medvěd zrychlil, aby nespadl. Těsně po tom, než kus ledovce spadl, tak medvěd odešel pryč. Z kusu ledovce se potom začala stávat voda. Kolem Ellie se zase vytvořilo tornádo a přeneslo ji to zpátky do současnosti. „Tak teď už vím, jak jezero Kra vzniklo. Z ledovce. Děkuji vám Táňo a Emo, že jste mi pomohly zjistit, jak takové jezero vzniklo,“ poděkovala sestrám Ellie. „Teď už víš, na koho se obrátit, když něco budeš potřebovat zjistit z minulosti,“ odpověděly obě sestry zároveň a usmály se na Ellie.

Kouzelné kuchařské potřeby a vařečka

3. místo v kategorii próza 4. – 5. třída
František Slovák

Jednoho dne si spokojená vařečka se svými kamarády vesele zpívala, ale najednou uslyšeli tukaní na dveře. Pomalu se otevíraly a jak se otevřely, tak vylezl šéfkuchař. Vzal hrnec a mouku, sůl a cukr. Vše pak musel zamíchat, a tak vzal vařečku a míchal a míchal a míchal, až se zlomila. Šéfkuchař schoval vařečku za ledničku, aby nevypadalo, že neumí vařit. Šéfkuchaře to mrzelo, protože se mu to nikdy nestalo, a pořád si stál za tím, že se to nikdo nesmí dozvědět. Ale jak šéfkuchař odešel, tak všichni byli smutní, že vařečka je za ledničkou. Vidličku napadlo, že ji můžou zachránit. Všichni souhlasili, ale najednou se ozvalo: „A jak, když nemám nic na zachraňování?“ Talíř byl na polici a vzal odtud provázek, aby mohli zachránit vařečku. Vidlička se zavázala, hrnec ji jistil a ostatní jistili hrnec. Šli do toho. Už byli blízko a najednou vešel do kuchyně šéfkuchař. Lekli se a spadli tam všichni. Šéfkuchař všude hledal potřeby do kuchyně, ale nenašel, tak odešel. Mezitím se kuchařské potřeby začaly ptát, jestli je vařečka v pohodě. Vidlička se ozvala: „Jasně, že není v pohodě, když je zlomená.“ A najednou se ozvaly divné zvuky. Byla to myš v pasti a kuchařské potřeby jí pomohly. Ona jim na oplátku dala lepící pásku. Tou zalepily vařečku, a to nebylo všechno. Myš jim ukázala cestu ven z dírký pro myši. Všichni vyšli ven a hrnec zbořil zeď, pak mu došlo, že celou dobu mohl zničit zeď, ale to je už jedno. Hlavní je, že utekl od šéfkuchaře a vařečka s kamarády zůstali navždy spokojení.

Řemeslo za výčepem

1. místo v kategorii poezie 4.–5. třída
Šimon Smolko

Být hospodským, milí páni,
to je těžké povolání.
Nejen pivo točit musí,
ale i péct kachny, husy.

Zavčas zrána vždycky vstává,
oheň v kamnech rozdělová.
V hospodě se projednává
též vesnická samospráva:
volby, světla, chodníky –
to je problém veliký.

Rádcem také musí býti,
jinak ztratí živobytí.
Vyslechnout a poradit,
hosty dobře naladit.
O všem dění vždy ví první –
i kdo zemřel, kdo se žení.

Včelař

2. místo v kategorii poezie 4. – 5. třída
Klaudie Vachalová

Kdo volá včelky domů?
Kdo je nejvíc v lásce má?
Kdo je vždycky nakrmí
a před zimou schovává?

Je to přece děda Frída,
včelař je to k pohledání.
O včelky se s chutí stará,
potom má med na prodání.

Včelky nektar sbírají
od jara do podzimu.
To pak máme plnou spíž,
hodně medu na zimu.

Kominík a švadlenka

3. místo v kategorii poezie 4. – 5. třída

Marek Dorotík

Kominík má černé šaty,
k tomu štětku, čepici.
Po práci si klidně dává
pivo s bílou čepicí.

Švadlenka se ráda strojí,
šije šaty červené.
Boty k tomu zkouší nové,
tancovat jde vesele.

Švadlenka si šaty šije,
vesele si zpívá.
Jak kominík komín čistí,
z okénka se dívá.

O katovi

2. místo v kategorii komiks 4. – 5. třída
Štěpán Cáb, Václav Pastorek

1. Jeden kat a sen
nastěhoval do hvadu
Thoi.

4. Janě se blíží smrt,
a bude za 10 minut popravena.

7

10. Potom šel kat do
svého pokoje.

2. Král mu řekl,
že mu dá první
olej. Býval se
jmenovala Janě.
Tak se šel připravit.

5. Sady sen ohavných
jme přehořili.

8. Král mu řekl že
odvedl dobrou práci.

11. Tak a to je
konec našeho příběhu.

3. Lže jimě kat,
že mu da první
olej. Býval se
jmenovala Janě.
Tak se šel připravit.

6. Kat si šel
uklidit.

9. A pak
poslal král
kata na nočnímu.

Super pošťák

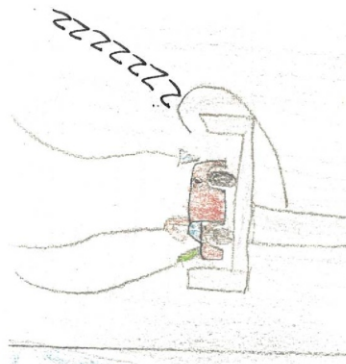
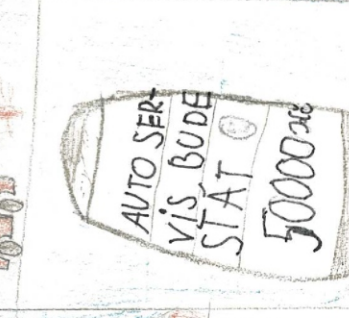
2. místo v kategorii komiks 4. – 5. třída
Damián Měrka, Vít Pospěch

Damián Měrka, Vít Pospěch, 4. třída

SUPER POŠTÁK

ČÁST 2.

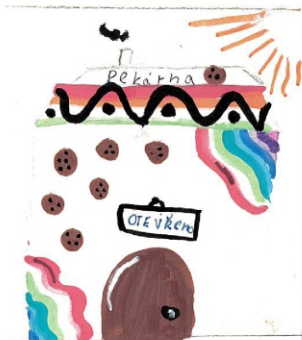
O pekařce

3. místo v kategorii komiks 4. – 5. třída
Gabriela Glózová, Klára Hromadová

Pekárka

1

2

3

4

5

6

7

Když ožije řemeslo

1. místo v kategorii próza 6. – 7. třída
Anna Kmošťáková

Když nám pan učitel zadal téma slohové práce „Řemeslo“, přemýšlela jsem, o čem budu psát. Pak jsem si vzpomněla, co jsem zažila ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, a hned jsem věděla.

Byly jsme tam s mámou a sestrami jednou v sobotu. Bylo hezky teplo a všude vonělo dřevo, tráva a taky frgály, které pekli v jedné chalupě. Všude kolem chodili lidé v krojích a hrála cimbálová muzika. Připadalo mi to, jako bychom se ocitli v jiné době. Máma se usmívala, že mi chce něco ukázat, a zavedla mě do dřevěné chalupy, kde byla truhlářská dílna.

Už z chodby jsem slyšela, jak něco skřípe a šustí. Když jsme vešly dovnitř, všude byly piliny, kousky dřeva a na stole se válely štětce a barvy. Uprostřed stál pán v košili a zástěře. Vypadal trochu jako z pohádky. Usmál se na mě a řekl: „Pojď blíž. Dneska si zkusíme udělat dřevěného ptáčka.“

Dal mi do ruky kousek dřeva. Říkal, že je to z lípy. Měla jsem na něj nakreslit malého ptáčka. Vzala jsem si tužku do ruky a zkusila to. Byl trochu šišatý, ale mně se líbil. Truhlář začal pilovat podle mé čáry a já sledovala, jak se dřevo mění. Piliny létaly všude kolem a vypadaly jako malý dřevěný sníh. Byla jsem nadšená.

Až byl základ hotový, podal mi papír. Brousila jsem a brousila, až mě brněly prsty, ale ptáček byl každou minutou hladší. Nakonec jsem dostala barvy. Udělala jsem mu modrá křídla, žlutý zobáček a malinké černé oči. A když jsem domalovala poslední tečku, měla jsem pocit, že je ptáček jako živý.

„Vidiš to?“ řekla máma. „Říkala jsem ti, že řemeslo ožívá, když do něj dáš srdce.“ Asi je to pravda.

Když jsme vyšly ven, držela jsem ptáčka v ruce tak opatrně, jako by byl skutečný. Slunce svítilo na staré chalupy, lidé v krojích zpívali a hráli. Tady může ožít úplně všechno. Připadala jsem si, jako by ten ptáček patřil přímo sem, do Valaška.

Pokračovali jsme dál vesničkou. Zaslechla jsem tiché šustění a cvakání. V malé chaloupce seděla švadlena. „Pojď za mnou. Šiju tady tak, jak se šilo dříve.“ Ukázala mi barevné látky, modré, červené, bílé i květované. „To všechno jste ušila vy?“ zeptala jsem se překvapeně. „Tož jistě,“ zasmála se. „Šila jsem už jako malá holka.“

Podala mi kousek látky a jehlu. „Zkus si steh.“ První steh byl křivý. „Začátek je nejtěžší. Šití je kreslení nití.“ A tohle přirovnání se mi moc líbilo. Ukázala nám krásnou krojovanou sukni s pestrými výšivkami. Vyprávěla, že každá výšivka má svůj význam – některá chrání, jiná nosí štěstí. Když jsme odcházely, dala mi malý vyšívaný kousek látky na památku.

Kousek dál od chaloupky švadleny jsme zaslechly úplně jiný zvuk, hlasité cinkání jako kdyby někdo hrál na kovové zvony. Šly jsme za zvukem a došly jsme ke kovárně. Když jsem nakoukla dovnitř, skoro jsem zapomněla dýchat. Uprostřed stál kovář. Kladivem bušil do rozpáleného železa, které svítilo úplně oranžově.

Kovář se na nás usmál a mávl, ať přijdeme blíž. „Neboj se a pojď dál,“ řekl. „Tady kuju věci, co mají vydržet celý život.“ Ukázal nám podkovy, hřebíky, klíče a malinký kovový zvonek, který krásně cinkal. Vyprávěl, že dřív musel každý kovář umět skoro všechno – opravit vůz, udělat nářadí, podkovat koně a někdy i dokonce vyrobit i zámek na dveře. „Železo je tvrdé, ale když ho dobře rozeřeješ a víš, jak na něho, dokážeš z něj udělat, co chceš,“ vysvětloval.

Nechal mě sáhnout na kladivo. Bylo těžké. Když jsme odcházely, dal mi hřebík do ruky, prý na památku. Držela jsem ho pevně a říkala si, že i kousek studeného železa může mít duši, když ho vytvoří někdo, kdo má svoje řemeslo rád.

Máma se mě ptala, jestli mě to bavilo. A já říkala, že strašně moc a že bych chtěla někdy zkusit udělat i koníka nebo ovečku nebo si sama ušít malou kapsičku. Teď už vím, že řemeslo není jen práce rukama. Jsou to malá kouzla, která začnou fungovat, když člověk tvoří s radostí a trpělivostí.

Z muzea jsem si tedy neodnesla jen dřevěného ptáčka a kousek látky, ale i pocit, že když člověk opravdu chce, dokáže dát obyčejnému materiálu skoro i duši. A třeba jednou vytvořím něco, co ožije někomu dalšímu – stejně jako můj ptáček.

O dřevorubci a koni

2. místo v kategorii próza 6. – 7. třída
Ondra Křištof

Za deseti řekami, osmi lesy, třemi sty kalužemi a devadesáti devíti biliardami molekul vzduchu leželo město. Jmenovalo se Město. Ve Městě žili měšťané a bydleli v městských domech. A v jednom takovém domě bydlel dřevorubec, jmenoval se Radim, ale všichni mu říkali „Ruda“. Ruda byl poctivý, ale měl zlozvyk. Každý den donesl kus dřeva domů. Pokaždé ze dřeva vyřezal nějakou postavičku. Jednou husu, podruhé kašpárka. Za čas si řekl, že by mohl udělat něco, co ještě nikdy nikdo neudělal. Jenže nevěděl co.

Jednoho dne ho napadlo, že když chce udělat něco, co nezná, tak proč by si to nemohl vymyslet. A jak řekl, tak taky udělal. Vzal obrovský kus dřeva a začal přemýšlet: „Potřebuje to čtyři nohy, aby to dobře drželo. Ocas by mohl být až na zem. Ale jak udělat hlavu? Psi se tam nehodí, zobák taky ne, hmm. Co takhle jelení? Jo, to by mohlo být dobré.“ A pustil se do práce.

Po čase byl s dílem spokojen, až na ty rohy. Vůbec k tomu zvířeti neseděly. „Nesedí, nesedí, co se s nimi budu rozčilovat, prostě je odříznu.“ A tak se pustil do práce. Jenže v rozích, v jednom jak v druhém, byl suk. A tu ho osvítil nápad: „Udělám z toho uši.“ A tak mělo zvíře uši.

Všichni mu chválili jeho výtvar. Ale když se zeptali, jak se zvíře jmenuje, Ruda odpověděl: „Nevím, ještě jsem ho nepojmenoval.“ Napadlo ho, že by se mohlo jmenovat kuňokel. A tak s tím nápadem běžel za sousedem. „Soused, sousede. Už vím, jak se zvíře jmenuje. Je to kuňokel.“ Soused rozvážně pověděl: „Hmm, kuňokel. To je moc dlouhé. Co takhle kdybys to zkrátil na kůň?“ I zaradoval se Ruda, že má tak chytrého souseda a běžel domů.

Jednoho dne Rudu napadlo, že by bylo dobré, kdyby měl koně živého. Každý by mu záviděl. S tou myšlenkou usínal, budil se, snídal i obědval. I když věděl, že je to nemožné, myšlenka mu nedala spát. Do dnes se neví, jak se stalo, ale jednoho rána se Ruda vzbudil a uslyšel podivný zvuk. Znělo to asi takhle. „Íhaháá, Íhaháá.“ Podivil se: „Nic takového jsem jakživ neslyšel.“ Přemýšlí, co by to mohlo být. „Pes, ne. Kočka, taky ne. Co to tedy je?“ Po chvíli se znovu ozval onen podivný zvuk. Rudovi se to nezdálo a šel zjistit, co se děje. Otevřel dveře a uviděl svého koně, ale zároveň to jeho kůň nebyl. To zvíře mělo stejný

tvár jako jeho kůň, ale byl větší, chlupatý, měl krásnou černou barvu jako vrána. „Vrána, vrána,“ pomyslel si Ruda. „Budu ti tedy říkat Vraník.“

Napadlo ho, že se stal asi zázrak. Jeho dřevěný kůň se proměnil na koně živého. „Pokud byl dřevěný kůň můj, znamená to, že živý kůň je taky můj?“ zamyslel se Ruda. Přemýšlel, jestli by se na něm dalo jezdit. Výšku by na to měl a podle velikosti i sílu. Pak ho ale napadlo, že by Vraník mohl utéct. A tak vzal provaz a koně uvázal. Rudovi došlo, že Vraník nemůže stát v jeho dřevorezbářské dílně. Proto šel do lesa, rychle pokácel strom a nařezal z něj prkna. Protože měl Ruda hodně přátel mezi zedníky, zašel za nimi, jestli by mu nepomohli postavit nové obydlí pro Vraníka. Zedníci ochotně pomohli, a protože to byl dům vcelku malý, do poledne už byl kůň zabydlený.

Měšťané se ve zvířatech vyznali, tak Vraníkovi donesli seno, co hrdlo ráčí a vědro vody, aby měl co pít. Za chvíli se po městě roznesla zpráva, že Rudův kůň obživil. Každý se běžel podívat. Každý si ho chtěl pohladit. Jenže jakmile se někdo ke koni přiblížil na dosah ruky, Vraník začal kopat, vydávat podivné zvuky a chňapat po prstech. Jedině Ruda se směl přiblížit. Jediný, kdo u Vraníka nezkusil štěstí, byl Igor. Nikdo ve městě ho neměl rád. Pořád se mračil, s nikým slova neprohodil, ale byl kovář. A to bylo vážené povolání. Zvlášť, když to byl kovář tak zručný jako Igor. Lepšího kováře byste nenašli v okruhu dvě stě mil.

Po čase i Igora napadlo se s koněm skamarádit. Příštího rána Igor zaklepal na Rudu. „Rudo, chci také zkusit štěstí.“ Po chvíli přemlouvání Ruda svolil. „Zkus své štěstí, ale mám podmínku. Za zkoušku mi vyrobíš kovové části na sedle.“ Igor souhlasil a šel do příbytku koně. Pomalu a klidně zvedl ruku. Vraník otočil hlavu, pohlédl na Igora jantarovýma očima a nechal se pohladit po hřbetě. Od této chvíle se stala s Igorem změna. Pořád se usmíval, povídal vtipy a vždy, když se ho někdo zeptal, co se s ním stalo, řekl: „Potkalo mě štěstí“.

Mezitím Ruda sehnal nejlepší koželuhy z širokého okolí a ti začali vyrábět sedlo. Do měsíce ho měli hotové. V tu chvíli přišel Ruda, sedlo nasadil a vyhoupl se na Vraníka. Všichni přihlíželi. I koželuh Kryšpín. Lidé zírali na Rudu a ten se rozkřikl: „Co zíráte? Jak to mám ovládat?“ Nutno říct, že Kryšpín byl nejlepší kamarád Igora. Tajně spolu pracovali na výrobě třmenů a uzdečky. Pak vítězoslavně vstoupil Igor. „Zde jsou třmeny na uchycení nohou a uzdečka na ovládání koně.“ Igor uzdu nasadil a Kryšpín upevnil třmeny. Ruda pak koně pobídl a vyrazil vpřed.

Ruda cválal okolo celého města a vrátil se k obydlí Vraníka. Byla to velká chvíle slávy. Někdo volal: „Sláva!“ jiní se ptali: „Jaké to je?“ Ale Ruda si jich

nevšímal a jen řekl: „Už vím, jak se říká příbytku pro koně... Říkejme mu stáj.“ Při tomto prohlášení se jásot davů přihlížejících lidí ještě zesílil. Jen dva lidé chyběli. Igor a Kryšpín seděli na balkóně a potichu se smáli.

Za nějaký čas stoupla sláva Rudovi do hlavy. Ruda začal být pyšný. Koželuhové, kteří vyráběli sedlo, ho v tom ještě podporovali. „Jste pánem světa, každý Vám závidí...“ a tak dále, a tak dále. Ruda byl časem tak pyšný, až ho napadlo, že by mohl vyjet na Vraníkovi až na Orlí vrch. Orlí vrch byla nejvyšší hora v okolí a nikdo na ni zatím nevylezl. Jednoho dne Ruda vyrazil. Zpočátku se Vraníkovi vedlo skvěle, ale pak se Vraník splašil a Rudu shodil. Ruda sešel do města a marně hledal Vraníka. Marně volal jeho jméno. Ale pochopil, že nic nezmuže, a šel spát. Ve snu se mu zjevil Vraník a povídal: „Byl jsi moc pyšný, a proto jsem tě potrestal. Ale dám ti šanci. Vyřež mi družku a naše děti roznes po celé zemi.“ Ruda vše slíbil a když se ráno probudil, učinil vše, jak mu Vraník radil. Hříbata vypustil všude do okolí. Žil pak šťastně s Vraníkem až do smrti. ... a tak vznikl kůň ...

Budoucnost řemesla

3. místo v kategorii próza 6. – 7. třída
Lukáš Bartoš

Je rok 2705 a lidská řemesla vymizela. Možná si říkáte, že to není možné, ale bohužel je to realita. Kvůli umělé inteligenci lidská řemesla zanikla. Roboti nahradili lidi a lidé byli bez práce. Roboti vyráběli dokonalé roboty do různých řemesel. Lidé, kteří zůstali bez práce, neměli peníze na jídlo. Mnoho jich zemřelo hladem, někteří zahynuli při bojích o zbytky potravy. Netrvalo dlouho a roboti ovládli zemi. Roboti vytvářeli nové roboty, kterých bylo víc a víc. Lidé věděli, že roboty neporazí, proto utekli do bunkrů a na místa, kde nebyla wifina, ale takových míst bylo málo. Roboti totiž wifi potřebovali proto, aby fungovali.

Zdálo se, že roboti žádného člověka nepotřebují. Ale bylo tu jedno řemeslo, které roboti dělat nemohli. Víte, jaké je to řemeslo? Je to kovářství. Proč? Protože roboti nevydrží takový žár. Kováře potřebují, aby jim opravil zničené tělo. Poradili se, co mají dělat. Dohodli se, že někomu ukradnou malé dítě, které si sami vychovají a naučí ho kovářskému řemeslu. A tak se taky stalo. Uloupili chlapečka. Od rodičů dostal jméno Honzík. Byl to veselý klouček. Měl světlé vlasy, které byly rozčuchané. Vypadaly jako vrabčí hnízdo. Jeho velké oči měly barvu čokolády. Rty, věčně usměvavé, schovávaly krásně bílé zuby. Jeho tělo bylo štíhlé jako proutek a velmi pružné. Po stromech šplhal jako malá opička. Chytrý byl jako liška, odvalu tygří, běhal rychle jako vítr. Takový to byl šikovný kluk, přestože to bylo ještě malé dítě. Honzíčkovi se postupně vytrácely vzpomínky na jeho rodiče. Roboti se o něho dobře starali. Dávali mu pořádně najíst, aby měl sílu na kovářské řemeslo. Jiní roboti si s ním hráli a starali se mu o zábavu, aby byl chlapec spokojený a neměl touhu od nich odejít. Ukázalo se, že je velice zručný, a práci zvládal skvěle. To, že chlapeček žije u robotů, nikdo z lidí nevěděl, ani jeho rodiče netušili, kde Honzíčka hledat.

Roky plynuly, Honza opravoval poničené roboty, jedl to, co si sám vypěstoval a po těžké práci odpočíval. Často přemýšlel, odkud sem přišel, ptal se na to robotů. Ale nikdo mu nechtěl odpovědět. A tak se přestal ptát. Jednoho dne přišel podivný robot. Nevypadal, že by byl porouchaný. Honza se neznámého zeptal: „Proč jsi za mnou přišel?” Robot se taky ptá: „Jsme tu jen my dva?” Honzík přikývne hlavou. Neznámý začal sundávat svůj převlek. Ukázalo se, že ten divný

robot je člověk. Jan byl překvapen, že před ním nestojí robot, ale někdo, kdo je mu tak podobný. Cizinec začal vyprávět svůj smutný příběh. S manželkou měli syna, který se jednoho večera v nestřeženou chvíli ztratil. Vydal se ho hledat. Stalo se to před několika lety a stále po synovi pátrá. Až ho nohy zanesly do těchto končin. Všiml si, že mezi roboty žije chlapec. Chtěl o něm zjistit víc. Proto teď stojí před hochem. Neznámý se zeptal: „Jak se jmenuješ?” „Honza,” zněla odpověď. „Tak jsem tě konečně našel, máš stejně krásné oči jako tvá maminka. Jsem tvůj otec.” Táta Honzíka pevně sevřel v náručí, jako by se bál, že o něj zase přijde. Po chvíli se synovi svěří se svým plánem, který nosí v hlavě už nějakou dobu. „Vím, že roboti jsou tvá nová rodina, ale oni lidem vzali práci. Ve vesmíru je kometa, která má zničit wifi. Roboti to vědí a vytvořili přístroj, který tu kometu zničí. Já vím, kde ho schovávají. Mám v plánu ho zneškodnit.” Táta vytáhl z kapsy plánek a položil ho před Jeníčka. „Tady bydlíme. Tady jsme teď a tady je ten stroj. Dokážeš se dostat sám k mámě, která tě doma čeká? Já musím ke stroji, nemáme moc času.” „Nemůžu jít s tebou?” „To víš, že můžeš.” Počkali, až se setmí, a schovaní ve tmě se vydali na cestu. Šli celou noc, aby byli co nejdál. Už bylo ráno, když našli vhodný úkryt, kde si chtěli odpočinout. Okamžitě usnuli tvrdým spánkem. Když se probudili, Honza vyndal z brašny jídlo, které si s sebou vzal na cestu. Najedli se a pokračovali v cestě. Šli celý den, jen občas se zastavili, aby si oddechli a trochu se posílili. Na poslední zastávce se tátova tvář změnila. Už nezářila štěstím, byl vidět strach. Nebál se o sebe, ale o svého syna. Promluvil: „Musíš mi něco slíbit!” „Co?” „Kdyby se náhodou něco stalo, musíš se zachránit a vrátit se domů k mámě.” Chlapce se zmocnila zlá předtucha. Smutně přikývl.

Vyrazili zase na cestu. To místo, kde byl stroj, nebylo vůbec hlídané. Roboty vůbec nenapadlo, že by chtěl někdo přístroj zničit. „Počkej tady,” řekl táta. Honzíček poslechl. Táta mu podal mapu. Pevně se objali. Nevím, jak dlouho tam tak stáli, když se nakonec táta vydal vykonat správný čin. Jak už to tak bývá, náhoda tomu chtěla, všiml si ho jeden robot. Šel se podívat, co se to tam děje a nachytil tátu, jak dává bombu k přístroji. Tatínek se rozhodl bombu odpálit okamžitě. Chlapec byl šokován. Najednou nevěděl, co si má počít. Vzpomněl si na to, co tátovi slíbil, a proto se s těžkým srdcem vydal na cestu do svého opravdového domova. Po několika dnech se setkal se svou maminkou a ostatními přeživšími. Táta se stal hrdinou. Zachránil svět do doby, než někoho napadne zprovoznit wifi a oživit roboty.

Jiný svět

3. místo v kategorii próza 6. – 7. třída
Magdaléna Jasná

Někde ve vesmíru je planeta, na které je také život. Je tam život podobný tomu našemu na Zemi, ale obyvatelé vypadají docela jinak. Jinak vypadají a mají jiné zájmy. Jsou ale trochu chytřejší a vyspělejší, přesto i tam chodí do práce a mají různá řemesla. Jako třeba špionážní mise po celém vesmíru, výzkum a složité operace na získávání nerostných surovin.

Tato stvoření se jmenují nimberšťani. Nimberšťani mají obvykle pět nohou a tři ruce. Jejich oči vypadají jako třpytivé drahokamy. Mít vlasy je u nich docela vzácné. Většina nimberšťanů si svoji lysou hlavu zakrývá velkými šílenými a barevnými klobouky, v nichž připomínají spíš nějaké klauny. Jinak vypadají přibližně jako my lidé.

Rádi zkoumají a bádají, také ale nadevše milují aromelisy, které jsou pestrobarevné a voňavé. Většina nimberšťanů má doma zahradu s různými druhy aromelisů. Všude po ulicích jde cítit jejich líbezná vůně. Pěstování aromelisů je u nimberšťanů velmi uznávané řemeslo s dlouhou tradicí.

A jak vůbec toto řemeslo vzniklo? Alex Nimberský neboli Alda byl celkem normální nimberšťan. Měl pět nohou, tři ruce a neměl vlasy. Tento nimberšťan vymyslel pěstování aromelisů. Na tento příběh se ale musíme přesunout mnoho let zpátky do minulosti.

Píše se rok sto dvacet a Alda se ve slunečném dni procházel a hluboce přemýšlel nad tím, co dá svojí mamince k narozeninám. Nechtěl dávat nudné dárky jako ostatní. Chtěl něco kreativního, něco, nad čím maminka neřekne „jétojealemochezké“. Chtěl něco, nad čím se zastaví a bude se na to s úžasem dívat celé dny. Chtěl prostě něco speciálního. Jen vědět co.

V tu chvíli ho to trklo. Vymyslí něco tak hezkého, jako když hvězdy v noci svítí na obloze, něco tak voňavého jako mamčin čerstvě upečený koláč, prostě něco tak výjimečného, jako je maminka. Okamžitě běžel do svého podkrovního pokoje, kde si všechno zapsal a namaloval na papír první nákresy.

Alda potom šel za svým bývalým učitelem chemie. Ten se na něj chvíli nevěřícně díval, ale po chvilce přemýšlení usoudil, že by to mohli zkusit. Šli společně do veliké místnosti, kde to vypadalo jak v nějaké laboratoři. Všude samé zkumavky

a sklenice s pestrobarevnými tekutinami. Postavili se k velkému stolu a začali míchat různé tekutiny. Občas to tam vypadalo jako po výbuchu a někdy to tam vonělo jako v obchodě plném parfémů a voňavek. Samozřejmě. Nějaké pokusy byly nepovedené. To k bádání patří. Po několika hodinách neúspěšných pokusů vyšli se zavařenými mozky a s vykulenýma očima ven. Na zrezivělém podnosu nesli skvost. Věc, která byla hezká jako hvězdy na nebi i voňavá jako koláč a výjimečná jako maminka. Alda poděkoval a utíkal domů vypěstovat si více těchto skvostů. Pěstoval, dokud neměl těch překrásných věcí plný stůl. Ted' už je jen pojmenovat a dát mamince. Nakonec se rozhodl pro jméno aromelisy, ale dnes nikdo neví proč. Když předal náruč aromelisů na oslavě mamince, všichni hosté strnuli úžasem. Nic podobného ještě nikdo neviděl. Zpráva o tom, že Alda vytvořil novou věc zvanou aromelis, se dostala do novin. Nimberšťané se do aromelisů rázem zamilovali a všichni je začali pěstovat. Alda dostal za svůj vynález ocenění od samotného krále.

A tak vzniklo pěstování aromelisů. A Alex Nimberský neboli Alda? To je dodnes legenda pro každého nimberšťana.

Mluvící kladívko

2. místo v kategorii poezie 6. – 7. třída
Veronika Hurtíková, Dorota Hločáková

Bylo jedno kladívko,
zaklepalo na dvířko.
Otevřel mu starý pán,
kdo to klepal nepozván?

Odpověděl tenkým hláskem,
přišel jsem k vám neohlášen,
pán ho pozval k sobě domů.
pomůžeš mi, dejme tomu,
práce tu mám dost a dost,
přiklepeš vše pro radost.

klepalo, bouchalo celý den,
pán byl velmi spokojen.
Příště můžeš přijít zas,
až nastane ten správný čas.

Chtěl bych ti jen poděkovat za tu tvoji pomoc,
všechno už je hotové, když nastala noc.

Šťastné bylo kladívko,
co zaklepalo na dvířko,
vždycky hezky spravilo,
co se všechno zkazilo.

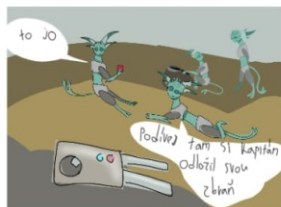
MIDDAGSMAT

1. místo v kategorii komiks 6. – 7. třída

Zora Bugarinović

Já chci ještě!

Jdem se podívat

Jasně

Když vodník dostane tři přání

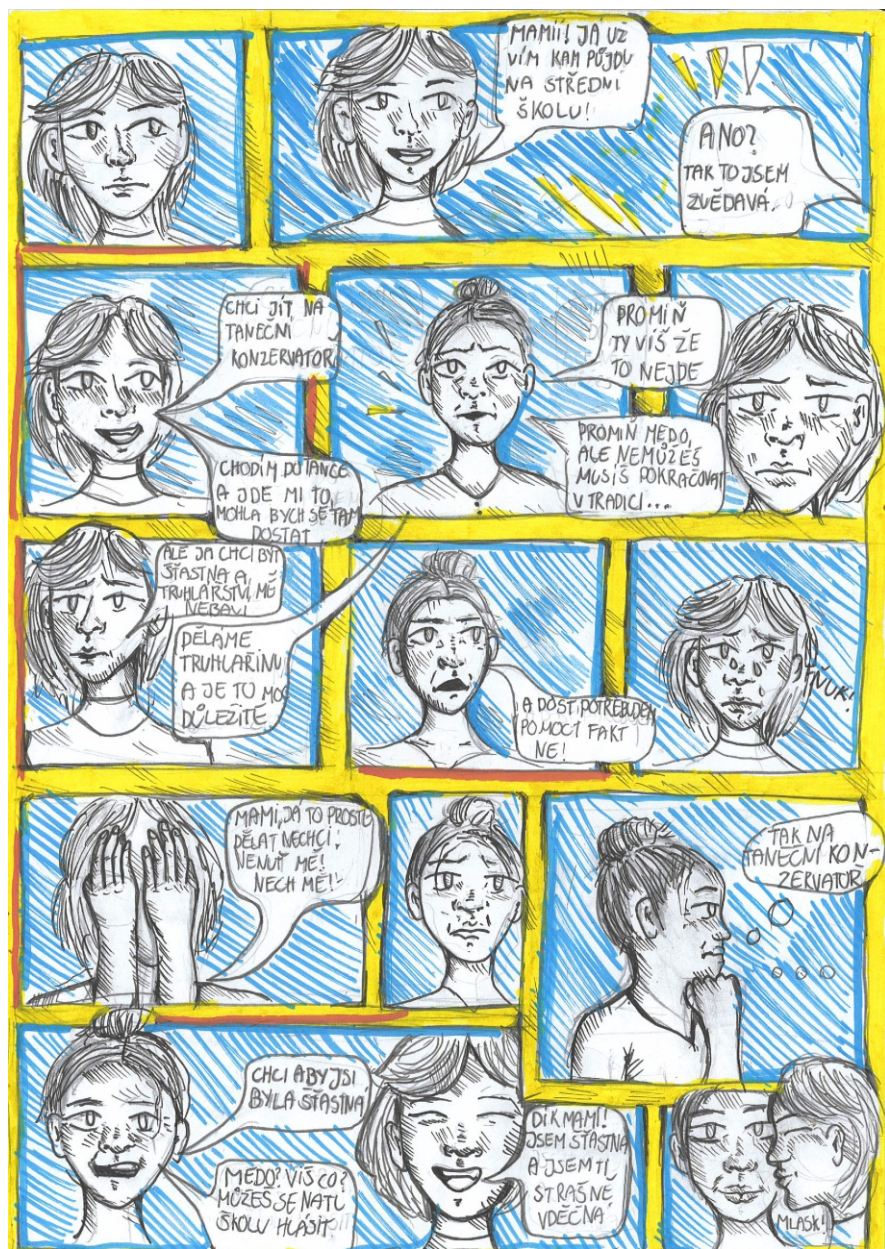
2. místo v kategorii komiks 6. – 7. třída
Eliška Šafránková

Jít za svým štěstím

3. místo v kategorii komiks 6. – 7. třída
Maja Pekárková

Naděje umírá poslední

1. místo v kategorii próza 8. – 9. třída

Anna Mildorfová

Stále ležím v té šedé ponuré místnosti. Vedle mě si na policičce hrají nějaké hračky. Skotačí, pískají, dovádějí. Hrají si na schovávanou. Za tu dobu, co tady ležím, už jsem viděl, že něco rozbily, ale nikoho za těmi dveřmi to nezajímalo. To, co se tam ve světě za nimi děje, opravdu nevím. Nevím, zda je ráno, či večer. Slyším pouze tikot hodin. A sem tam nějaké hlasy. Už se zdá, že zde budu stát navěky. Jsem slabý. Dlouho jsem se nenapil. Nespatřil denní světlo. Veškerá naděje, kterou jsem na začátku měl, mě opustila.

Dnes ale nastal ten den. Cítím to ve všech štětinách. Zavřu si oči a zaposlouchám se do ticha. Stále slyším pouze tikot hodin. Nic víc, nic méně.

Zničehonic se přede mnou objeví malá bílá tečka. Je tak malinká! Ale v tom černu, v té nicotě, září jako slunce na obloze. Se zatajeným dechem se k ní posunu o jeden malý centimetr. Nic se nestalo. Tečka je stále na svém místě. Oddechnu si. Seberu všechnu svou odvahu a posouvám se k ní stále blíže. Krůček po krůčku. Oči mám upřené na tu záhadnou tečku. Ani nemrknu. Bojím se, aby mi nezmizela. Naštěstí se stále zvětšuje.

Po nějaké době se zastavím. Už se nedívám na něco, co téměř nejde vidět. Ba naopak. To drobné nic se rozrostlo do velikosti lidské dlaně. Pořádně se do něj zahledím. Nic. Zkusím to znovu. Opět nic. A ačkoli to zkouším stále znovu a znovu, nic v něm nevidím. Je to zkrátka pouze prázdný útvar. Útvar plný ničeho. Nebo... počkat! Hlavou mi bleskne myšlenka. Je tak absurdní! Ale přesto někde v hloubi duše vím, že je pravdivá. Ta bílá nicota přede mnou totiž není nic jiného, než má naděje. Stále jsem pohlcen sám do sebe a zpracovávám tuto informaci.

Z úvah mě vytrhne až nějaký hluk. Odněkud z dálky se ozývá nějaký šoupavý zvuk. Zpozorním. Kroky! Zahrne mě pocit euforie.

Uplyne sekunda. Kroky se ozývají čím dál tím hlasitěji. Osoba se blíží.

Druhá sekunda. Kroky ustanou.

Třetí sekunda. Klika zavrže. Celý napjatý jako ve zpomaleném záběru sleduji, co se bude dít dál.

Čtvrtá sekunda. Chvilí je tma. A pak nastane ten okamžik. Dveře se otevřou. A místnost ozáří denní světlo. Nikdy mě ani ve snu nenapadlo, že by mi pouhé čtyři sekundy mohly změnit život. A přesto se to stalo.

Náhle mě někdo uchopí do rukou. Je to tak nečekané, až si myslím, že se mi to pouze zdá. Stejně jako několik předchozích dnů. Ale pevný stisk ruky mě ujistí, že nezdá.

Netrvá dlouho a ocitnu se vedle barev. Vedle plátna. A hlavně... vedle vody. Štětiny se mi třesou nedočkavostí a mým tělem projede radost taková, jakou jsem snad ještě nikdy v životě nezažil. Ještě nikdy se mi nestalo, abych se při pouhém slovu zachvěl. Pořádně se do vody zahledím. Krásná a čirá jako vždy, pomyslí si s úsměvem.

Znenadání se ale stane něco, na co jsem čekal celé dlouhé dny. Holčička mě zvedne do výšky a namočí do vody. To je tak krásný pocit! Přistihnu se, jak se usmívám. Konečně si můžu protáhnout své zdřevnatělé končetiny. Konečně se můžu napít. Konečně můžu opět po dlouhých dnech využít svůj potenciál.

Na plátně utvořím první linii. A další. A další! Začnu po něm tančit a v hlavě se mi vynoří vzpomínky z mého prvního malování. Tehdy jsem byl ještě nemotorný a v porovnání s mým prvním a prozatím posledním obrázkem se musím usmát.

Pocit volnosti je nenahraditelný. Užívám si každou sekundu, kdy můžu po plátně tančit. Připadá mi, že obraz, jenž maluji, mi pod štětinami ožil. Před očima se mi barvy míhají čím dál tím rychleji a já se nechám unášet. Z dálky slyším hrát hudbu. Asi z toho podivného lidského přístroje – rádia, nebo jak se tomu říká. Právě hraje překrásná píseň. Vžene mi slzy do očí. Pokouším se rozpoznat slova, ale musím se soustředit. Konečně začínám rozumět: „Adélko, svačinka!“ Pozastavím se nad nimi. Zajímavý výběr textu, pomyslí si. Ale než si stačím uvědomit, že tato slova nepatřila k písničce, vězím ve vodě. „Ach ne,“ postesknou si. Holčička – Adélka, která se mnou malovala, mě nechala stát ve vodě. Začnu panikařit. Nedokážu si vybavit, co by se stalo, pokud bych v ní zůstal až moc dlouho. Ale po chvíli si vzpomenu. „Vždyť já se udusím!“ Jsem na pokraji hysterie. Zadržím dech. Víím, že to dlouho nevydržím, ale doufám, že se Adélka urychleně vrátí. Jenže nevrátila. V plicích již žádný kyslík nemám. Nezbyvá mi nic jiného, než se nadechnout vody... ale nic se nestane! Spadne mi kámen ze srdce. Říkám si, že už se mi nic stát nemůže. A tak čekám, než Adélka přijde. Jenže... neskutečně mě začnou bolet štětiny. „Jau!“ vyjeknu. A vzpomenu si.

Vzpomenu si na větu, která mi byla vtlačována do hlavy každý den ve škole: „Za každou cenu nesmíte zůstat ve vodě přes půl hodiny, jinak se vám zničí všechny štětiny!“ Opět se mi zvýší tep. Chce se mi křičet, brečet, chci si vytrhat všechny své štětiny. Jenže nemůžu. Nemůžu, protože nějaká síla mi to nedovolí. Nedovolí mi opět klesnout na dno. Podlehnu zoufalství. Cítím se opět stejně bezmocný jako před několika málo minutami. Pomalu ztrácím naději. Naději, že ještě budu moci někdy normálně žít. Žít jako ostatní štětce. Přes samou bolest téměř nevidím. Jsem jí oslepen. Modlím se, aby už Adélka přišla a osvobodila mne z této noční můry. Jenže ona stále nejde. A tak nezbyvá, než čekat dál a trpět.

Z temna se opět vynoří ta tečka. Je ještě menší než předtím! V tom černu téměř nejde vidět... a mě už je to jedno. Již jsem se smířil s tím, že ne každý má to štěstí žít v dobrém prostředí, kde se o něj dobře starají. Smířil jsem se s tím, že zrovna já to štěstí nemám. Pochopil jsem, že si osud nepřál, abych to měl lehké. A, a že... „Mamí,“ ozve se řev. Zleknu se. Snažím se pochopit, co se děje, ale to už mě Adélka drží a běží někam. Asi za maminkou. Při tom křičí a máchá se mnou do všech stran. „Mamí, mamí! Ten štětec se zničil! Ty vlásky jsou tak, tak do boku!“ Ani nevím proč, ale zvedne se ve mně vlna naděje. Třeba přeci jen se se mnou začne zacházet lépe, uvažuji. To už mě ale Adélka předává mamince. Ta si mě s kamenným výrazem ve tváři prohlíží. Prstem přejede po mých zničených štětinách. Celý napjatý čekám, co se bude dít dál. Vedle mě poňukává Adélka. Uplyne sice jen několik sekund, ale mě to připadá jako celá věčnost. Těch několik cenných sekund mi rozhoduje o mém životě. Nakonec maminka konečně promluví: „Broučku, neplač, koupíme ti nový a lepší štětec, ano? S tímto už se nedá malovat. Utrí si slzy a běž ho vyhodit do popelnice pod kopec, to zvládneš.“ V tu ránu jako by do mě uhodil blesk. Stačila sekunda, jedna jediná sekunda a život pro mě přestal existovat. Domeček z karet se zborčil. A mě zmizel svět před očima.

Několik dalších minut téměř nevnímám, co se se mnou děje. Jsem tak frustrovaný! Jen matně si vzpomínám, že mě někdo položil na poličku, a potom vynesl ven. Je tam příšerná zima. Třesu se, ale zahřát se neumím. Jediný přísun tepla je v bodě, kde mě Adélka drží. Jenže ani to mě dostatečně nezahřeje.

Po chvíli spadnu na zem. Ale Adélka mě nezvedne. Prostě odejde. Je ve mně malá dušička. Necítím už ani jeden bod v mém těle. Válím se ve sněhu. Zmrzlý až do poslední molekuly. Toto je můj konec, pomyslím si. A tak, abych si zkrátil čekání, než odejdu na druhou stranu, vymyslím všemožné teorie, proč jen mě Adélka nechala před popelnicí a nehodila mě do ní. Dojdu k závěru, že je ještě

moc malá na to, aby na poklop od popelnice dosáhla.

Nevím, kolik času uplynulo od toho incidentu s maminkou. Možná hodina, možná dvě. Netuším. Ale přeji si, aby už mé utrpení skončilo. Už ani nedoufám. Víím, že osud si přál mou zkázu. A tak ještě seberu zbytek své energie a do ticha zakřičím: „Osude! Víím, co si přeješ, tak pro mě přijď! Už se tě nebojím!“ Únavou mi klesnou víčka. Doufám, že mě slyšel, ale jistý si nejsem. Potom usnu.

Probudí mě až psi štěkot. Zaposlouchám se, ale už nic neslyším. Opět je ticho. Nejsem si jistý, zda to byl pouze výplod mé fantazie, či nikoli. Ale doufám, že ne. Že to nebyla jen má zoufalost. Jenže stále se nic neděje. Je ticho. Ani náznak nějakého života. I když... zaslechnu nějaké šustění. Jako by se někdo prodíral sněhem. A přibližoval se ke mně! Ted' už jsem si jistý, že to výplod mé fantazie určitě není. S napětím čekám, co se stane. Ten někdo je tak blízko, že už se musí každou chvíli objevit. A potom přede mě skočí pes. Přestanu dýchat. Krve by se ve mně nedořezal. Snažím se v sobě zachovat klid, ale je to jako bych se snažil zkotit pouštního lva. S hrůzou v očích čekám, co udělá. A k mému překvapení začne vrtět ocasem a promluví: „Ahoj, já jsem Punt'a! Mám hrozně super páníčka a určitě se mu budeš líbit! Ale hlavně mi ted' nepokládej žádné otázky, to by totiž bylo na dlouho a my si musíme pospíšet, aby mě nehledal!“ Dříve než stačím říct jakoukoli námitku, mě Punt'a stiskne mezi zuby a už uháníme krajinou. Celou cestu přemýšlím, jak získat odpovědi na svých asi milion otázek, když je nemůžu položit. To už ale dorazíme k nějakému pánovi. Asi k jeho majiteli. Punt'a se hned se svým úlovkem – se mnou – musí pochlubit. Pán si mě se zaujetím prohlíží a Punt'u podrbe za ušima. Ten si to samozřejmě nechá líbit. Já se cítím jako páté kolo u vozu, ale opět začínám doufat, že se konečně možná dostanu do lepších rukou..

Po několika minutách konečně z Punt'i vydoluji, proč byl ze mě tak nadšený. Povyprávěl mi celý život svého pána. Od doby, kdy byl ještě štěně, až do dneška. Zjistím, že jeho majitel má doma hromadu štětců a všechny je používá! Protože, jak jsem se pak později dozvěděl, je povoláním malíř! Srdce se mi málem rozskočí štěstím. Můj dětský sen se začíná stávat skutečností.

O týden později již maluji obrazy, jeden krásnější než druhý. Punt'ův páníček se mnou zachází jako s nějakým královským pokladem. Štětiny mi spravil, ani nevím jak. A díky Punt'ovi jsem získal možnost druhého života. Za to mu budu nadosmrti vděčný.

Bezvýznamný boj

2. místo v kategorii próza 8. – 9. třída

Elen Mikulenková

Píše se rok 2195, svět stihla největší hospodářská krize všech dob. Lidé se ocitají na ulicích, bez domova, práce, bez základních podmínek pro život. Všichni přežívají ze dne na den, v krizi, kterou si tak možná trochu zapříčinili sami. Země je přelidněna, vyčerpána, globální oteplování či greendeal už nejsou tak aktuální témata jako kdysi. Lidstvo je smířeno se zkázou, se změnou klimatu, enormními rozdíly teplot nebo selhání politických stran. Se změnou, kterou si nikdo nedovedl doposud představit. Existuje zde ale osoba, kterou zas tolik nezajímá a neřeší starosti obyčejného člověka.

Hluboko v zasněžených Himalájích, na úpatí hory Makalu, tisíce mil od centra toho nekonečného spěchu a ruchu, stojí zchátralý dům, který byl kdysi pohlednou chaloupkou, na první pohled velmi útulnou, nyní je to však polorozpadlá barabizna zničená na základě zdejšího počasí. Napůl rozbitá okna, do kterých 365 dní v roce nepřetržitě padá sníh, a střecha, jejíž okapy zdobí nebezpečně ostré rampouchy, byly kdysi zdobeny barevnými motivy, teď jsou rozpadlé a sbité do jakéhosi patvaru připomínající právě tyto části domu.

Žije zde žena. Její vlasy jsou delší než stébla trávy, ráda si je zaplétá do krásných symetrických copů. Jsou černé. Černější než slzy noci, než havraní peří. Tajemné, jako nedořešený hlavolam, co tkví jeho podoba a touha po vyřešení v hlavě každého z nás. Nosí dlouhý šedivý kabát s černými šaty, které sahají až po její vystouplé kotníky, na dotek z velice příjemné látky. Chodí věčně bosa, a to i ven, neřídí se podle norem dnešní doby. Obličej jí zdobí viditelné vrásky, drobné jizvy, těžce popraskané rty a oči, kdy na první pohled vyvolají obavu o její zdraví. Postavu má nezdravě vychrtlou, s výškou a velikostí jako hora by si ji snad každý spletl s blížící se smrtí. Její duše zůstává stále mladá, vzhledově tomu tak však není. Cítí se pořád jako dívka, co má jednou v plánu změnit svět.

Ta žena je švadlena. Den co den přetrvává na chladné zemi s pohledem upřeným na svůj stříbrný kolovrat vykonávajíc šití košil s naprostou pečlivostí a přesností. Dokáže jich za chvíli udělat stovky, se stále opakujícím motivem – květinový vzor, bílý podklad, krajkový límec a rukávy. Nic pro ni nemá cennější hodnotu.

Nelze však přesně říct, zda je noc nebo den. Každopádně převládá krutá chumelenice, div se domek nezhroutí opravdu jako z karet. Žena usedá už tradičně na své místo na zemi, na prkennou promrzlou podlahu. S ledovým pohledem a slabým tělem se pustí do tradiční práce.

Najednou ji přepadá strach. Strach, že nastala ta nejhorší doba, o které se tolik mluvilo, ale přehlížela se dost dlouho na to, aby tato obava byla oprávněná. Strach, ze kterého je každému z nás jak fyzicky, tak psychicky špatně. Bolest, kterou pocítuje na hrudi, když naivně věřila, že společnost dokáže změnit. Že stále existují jedinci, co chtějí se za svobodu, kreativitu či logické myšlení jiných postavit, bojovat. Že její zmizení je alespoň někomu lhostejné. Dokáže-li ovšem během tohoto procesu opět najít sebe samu, vrátit se jako stabilnější, silnější osobnost? Jak ostatní chtěli? Ona totiž do boje šla. Připravilo ji to ale o všechny síly, emoce, cit či víru v lid. Když ji vláda zaslala do exilu, nedovedla si představit, v co vše ji to dokáže proměnit. Možná to bylo pouze k tomu nekonečnému přemýšlení, trápení, zpytování svého svědomí, i když vlastně nemá za co. Chtěla přeci zanechat povolání, práci, řemesla, které alespoň z většiny nebudou nahrazena nebo vykonávána stroji či roboty, ale lidskou bytostí, lidským mozkiem, selským rozumem. Originalita, nápad, svobodné rozhodování, diskuze – to byla slova, co pro ni znamenala cennost, byly největší prioritou. Nikdy by nevěřila, že právě tento názor bude znamenat konec jejího demonstrování. Možná právě teď je poslední žijící švadlenou na naší „umělé“ zemi, kdy nejít s davem je tak trochu samozřejmé, ale věřit a doufat, to už ne.

Při této myšlence se jí zalijí oči slzami. Náhle vynaloží do své činnosti tolik energie, že zanedlouho místnost překypuje všelijakými ozdobami, krajkami, látkami a květinovými vzory. Je našťvaná sama na sebe, nahlas vzlyká, že se nechala zavřít na tohle propadlé, zchátralé místo, nechala věci zajít tak daleko. Zarývá si své dlouhé nehty do vyhublých stehů, hluboko do kůže. Košile stále přibývají, až se žena ocitá na okraji propasti, ze které se vybalancovat je téměř nemožné. Nelze z ní uniknout. Proto ji strach doslova pohltní za živa.

Dům se ocitá v naprostém tichu. Konec přemýšlení, konec košil, konec švadleny. To, že nic z toho nemělo cenu, byly opravdu poslední její myšlenky. Po další staletí ji v zasněžených horách nikdo nenajde, ani vláda, ani jediná lidská bytost. A ani se o to nepokusí.

Jehla

3. místo v kategorii próza 8. – 9. třída
Ema Findrová

Kdysi dávno, když ještě lidé netrávili celé dny přilepení k svítící obrazovce, žila v jedné zemi, jednom městě, v jednom domě hezky naleštěná a blyštivá jehla. Všichni ve městě ji znali. Uměla vytvořit ty nejhezčí šaty a nejlíp opravit jakýkoliv kousek oblečení. Byla takovou celebritou mezi řemesly. Každý jarmark byl pro ni jako červený koberec a ona byla vždycky hvězdou večera. Kdykoliv, kdy k jejich stánku přišel nějaký člověk, tak byl ohromen jejími výtvary. Večer po jarmarku si každý rok přinesli domů nejvýznamnější cenu. Jehlu její slavnostní životní styl naplňoval. Kdyby někdy její sláva skončila, tak by se asi zlomila.

Jednou ráno se jehla probudila úplně natěšená:

Dneska mi mají předat ocenění za řemeslo desetiletí! Hned jsem vstala a skutálela se ze stolu, abych dala své majitelce najevo, že už je čas na leštění. Ona také hned rychle přiběhla. Na obličeji měla ale takový naštvaný výraz. Asi se hodně těšila jako já. Ale místo toho, aby mě zvedla a začala leštit, tak mě jenom položila na stůl. Vůbec jsem nevěděla, co se děje. Vždycky ráno, poté, co se moje majitelka probudila, hned ke mně chvátala a začala mě leštit. Ted' mě jenom zvedla a vrátila se zpátky k zrcadlu, kde pokračovala v upravování vlasů.

Za hodinu jsme už šly k radnici, kde nám měli předávat ocenění. Celou dobu jsem byla úplně zmatená. Moje majitelka mě dneska vůbec nevyleštila a ani mi kolem krku neuvázala růžovou slavnostní mašli na předávání cen. Cítila jsem se úplně hrozně a odstrčeně. Za pár minut jsme už procházely kolem pana starosty, který nám přidržel vchodové dveře do radnice. Zavedl nás do velké, krásně vyzdobené místnosti s vysokými stropy. V čele místnosti na nás čekala městská rada, aby mi mohla předat ocenění. Zastavily jsme před radou a hned za námi přišel i pan starosta. Stoupnul si před nás a začal číst krátký proslov. Hned po jeho dokončení připnul mé majitelce šerpu na srdce. Nechápala jsem, proč ji nepřipnul kolem mě, jak to vždycky dělal na předávání cen na jarmarku. U připínání šerpy mojí majitelce starosta řekl: „Pro ty Vaše šikovné ruce.“ V tu chvíli mi to došlo.

Celou tu dobu jsem to nebyla já. To ruce mé majitelky celou dobu vytvářely všechny tyto krásné šaty. Všechny ceny byly pro ně. To ona byla celou dobu ta

celebrita, ne já. Já jsem byla jenom jednoduchou pomůckou. Vždycky jsem říkala, že kdyby moje sláva skončila, tak bych se zlomila, ale to jsem v tuhle chvíli neudělala. Místo toho jsem spadla na zem. Nikdo mě nezvedl zpátky nahoru. Začala jsem se kutálet pryč z radnice. Po chodníku jsem za sebou nechávala kapky slz. Nikdo nevolal moje jméno. Moje majitelka mě nepostrádala. Z chodníku jsem se skutálela dolů do koryta řeky a spadla do ní. Nechala jsem se odnášet daleko od místa, které jsem od svého data výroby nazývala domov. Když jsem si myslela, že už jsem dost daleko, dostala jsem se zpátky na břeh a pomalu jsem se dokutálela na rozlehlou louku. Na louce se pásli koně a krávy. Po louce byly roztroušeny kupky sena. Odkutálela jsem se do jedné z nich. Nikdo na mě nevolal. Nikdo mě nehledal. Kdo by mě taky hledal? Hledat mě by bylo jako doslova hledat jehlu v kupce sena...

Když řemeslo ožije

3. místo v kategorii próza 8. – 9. třída

Zuzana Kubáčová

V koutě kuchyňské linky, pod slabým svitem pouliční lampy pronikajícím oknem, spočíval Řízek. Nebyl to kus masa, ale stará, široká vařečka, jejíž jméno vymyslel dávný majitel, dědeček Josef, milovník smažených dobrot. Řízek byl z dubového dřeva, těžký a posetý jizvami z bitev s rýžovým nákypem a koprovou omáčkou.

Dnes v noci ožil, cítil, že jeho čas se krátí. Nová majitelka, mladá vnučka Lucie, ho včera odpoledne málem vyhodila do koše se slovy: „Tohle staré, spálené harampádí už je k ničemu.“ Zachránila ho jen náhoda.

Jakmile ho vrátila zpátky do šuplíku, věděl, že přišel čas všem ostatním povyprávět svůj příběh, protože už se mu čas krátí.

„Měl bych vám něco povědět,“ zašeptal směrem ke zbytku nádobí. Jeho hlas zněl jako drhnutí suchého dřeva o sebe. Ostatní ztichli a napjatě naslouchali.

„Pamatuju si časy, kdy tato kuchyně žila. Když jsem patřil dědečkovi Josefovi. Byl to silný muž, ale měl jemnou duši. S láskou míchal polévky pro svou nemocnou ženu, babičku Annu. Každý den jsem cítil jeho péči, s jakou míchal, aby byla polévka dokonalá, aby Anně dodala sílu.“

„Byl jsem jeho hůl, jeho meč, jeho společník. Spolu jsme pro Annu vařili ty nejlepší pokrmy. Viděl jsem Josefovy slzy, když si myslel, že ho nikdo nevidí. Viděl jsem jeho odhodlání, když míchal bylinkové odvary, které měly Annu uzdravit. Byly to ty nejkrásnější, ale i nejbolestivější časy mé existence. Cítil jsem lásku, ale i beznaděj.“

„Konec přišel s krutou realitou života,“ pokračoval Řízek a jeho hlas se stal ještě tišším. „Anně se nelepšilo. Josef vařil dál, ale v jeho očích už nebyla naděje, jen smutek. Jednoho dne, když míchal Annin oblíbený rýžový nákyp, uslyšel, jak se Anna dusí a volá o pomoc, ale bylo pozdě. Už nic nešlo udělat. I tak Josef zavolal sanitku. Naposledy se s ní rozloučil, políbil ji na rozloučenou a něco jí pošeptal. Přes jeho brečení mu nešlo moc rozumět, ale myslím, že to, co jí řekl, bylo – sbohem, má lásko, doufám, že na mě počkáš, a už se nemůžu dočkat, až se

znovu shledáme, spi sladce, miluju tě. Josef zůstal sám. Seděl u stolu, držel mě v ruce a plakal. Plakal tak silně, že jsem cítil, jak se mi do dřeva vpíjí jeho žal, jeho osamělost, jeho zlomené srdce.“

V kuchyni zavládlo tíživé ticho. Každý kus nádobí cítil ten hluboký smutek.

„Anna se už nevrátila. Josef přestal vařit. Kuchyně osiřela. Já zůstal ležet v šuplíku, nepoužívaný, zapomenutý. Cítil jsem Josefovou bolest, která zůstala uvězněna v mých vláknech. Když Josef zemřel, doufal jsem, že se s Annou znovu shledali a dívají se na mě tam ze shora. I když mě oba dva nakonec opustili, pořád cítím jejich lásku, slyším, jak se smějí a ochutnávají všechno, co jsme kdy spolu navařili. Jenže po roce dědeček zemřel. Dům zdědila vnučka Lucie, o které jsem ani nevěděl a nikdy ji neviděl. Byla jiná než Josef a Anna. Moc mě nepoužívala, vlastně vůbec. Ta vaří jinak, rychle, v mikrovlnce, na staré časy a na lásku zapomněla.“

Řízek se otřásl. „A teď tu ležím. A bojím se, co přijde dál. Zítřka mě možná vyhodí. Ale ty vzpomínky, ten smutek, ta láska Josefa k Anně, ty v mém dřevě zůstanou navždy. Jsem svědek jedné velké, smutné lásky, která skončila a na kterou se zapomnělo. To je můj příběh a je to příběh plný žalu.“

V šuplíku bylo slyšet jen tiché šustění. Všichni cítili, že Řízek mluví pravdu. A moc je mrzelo, čím si musel projít. Ráno, když Lucie přišla do kuchyně, vytáhla Řízka ze šuplíku a přemýšlela, jestli ho má vyhodit nebo ho položit zpátky. Podívala se na zarámovanou fotku Josefa a Anny, jak jsou šťastní, smějí se a v ruce drží Řízka, podívala se zpátky na něho a jeho opotřebované dřevo a něco ji uvnitř píchlo u srdce. Místo, aby ho vyhodila, ho omyla. Lucie se cítila jinak, jako by v ní vyvolal chuť k vaření. Nedokázala to přesně popsat, ale byla rozhodnuta pokračovat v receptech dědečka a babičky. I když neuměla vařit, hned se do toho pustila. Konečně si připadala babičce a dědovi na blízku. Nevařila jen tak s obyčejnou vařečkou, vařila totiž s Řízkem. Stal se z nich úžasný tým a Řízek měl pocit, jako by tu byli s nimi i Josef a Anna. Vytvořili si spolu spoustu nových vzpomínek.

Švadlena a magický koloušek, Člově- kem já bych chtěl být, Byla to jeho prá- ce a magický koloušek

1. místo v kategorii poezie 8. – 9. třída
Natálie Jurčová

Švadlena a magic- ký koloušek

Navštívila mne bohyně má
Ta kráska z mého snu
Ta žena nádherná
Přála si jen ať jí kolouška seženu

Když pro mne ušiješ kabát ze živého kolouška
A dáš mi ho zítra v noci
Pošeptám ti do ouška
Jak tvé přání splnit moci

Otec můj myslivec je
Občas loví zvířata lesní
Snad bude s námi naděje
A on koloucha sehnat mi smí

Otče, otče, zoufale prosím Vás
Sežente pro mne srst z koloucha
Do zítřejšího zatmění mám čas
Slibuji vám, nebude z toho neplecha

S úsměvem na mě kývá
Že srst mi sežene dnes
Kabát bude! Srdce mé zpívá
Ušiju ho tak moc krásný, že dáma s ním smí jít na ples
Ach měsíčku, moment vyčkej
Kabát musím dodělat
Nevycházej, nevycházej
Přece nechci dámu zklamat

Nevycházej, nevycházej
Přece nechci dámu zklamat

Měsíc čeká, šiju dál
Zatáhnu za nit naposledy
Ze srdce mého se vylije žal
A dáma už vychází schody

Kabát do rukou dámě podám
S úsměvem si ho nasadí
Zmateně na ni koukám
Najednou místo ní přede mnou kolouch sedí

Následuj mne, děvče, hned
Za kabát, který ušila jsi mi
Tvé přání splním ti hned
Vše, co chceš se skrývá za těmito dveřmi

Lesní vrata otevírám
Uvnitř stromu kabáty leží
Ten, který jsem šila ze země sbírám
Nasadím ho, i když to jde stěží

Pojď koloušku, za mnou běž!
Otrávit tě chtěla sestra tvá
Člověkem být nemůžeš
Můžeme spolu utéct, jen ty a já

Otáčím se naposled
Pak už spolu klopýtáme
Nedostihl mne ten jed
Já a dáma, utíkáme.

Člověkem já bych chtěl být

Rodiče mí, kovářka a elektrikář
Nemohli děti mít
Tak řekl jim lékař
"Dítě své si můžete vyrobit"

Pracovali ve dne, v noci
Aby vyrobili to srdce robotí
Chtěli ať mám i plno emocí
Ať nejde vidět, že jsem dítě robotí

Když do mě kus poslední vložili
Ožil jsem já hned
Rodiče slzu uronili
Od teď jsem jejich svět

Krmit mě nijak nemuseli
Ani sprchovat se nesmím
Hodně na dítěti ušetřili
Chtěli ať se kovářství naučím

Nedokážu kovářem býti
Jako moje matka
Mé kovové ruce nejsou k použití
A má výdrž je moc krátká

Lidé křičeli na rodiče mé
"Je to robot! Nedokáže vůbec nic!"
Jsem fakt stvoření neschopné?
Jsem jen robot, a nic víc

Děti si se mnou hrát nechtěly
Prý kov jde ze mě cítit
Občas se mi posmívaly
Já chci jako oni být

Tak teď sedím v dešti smutný
S každou kapkou se jiskra objeví
Chci být člověk a být šťastný
Jestli přežiji, nikdo neví

Chci se jen cítit, jako všichni ostatní
Tělo z masa mít
A nebýt na oko nápadný
Člověkem bych já chtěl být

Byla to jeho práce?

Ve Vidči, hned za kopcem
Žil malíř nešťastný
Při malování se řídil srdcem
Když na stěnu zrovna maloval obrázek překrásný

I když to působil dobrým pojmem
Jeho služby skoro nikdo nevyžadoval
Podepsal smlouvu s démonem
A najednou lépe pracoval

„Démone, co za to chceš?“
Podíval se mu do očí
„Pověz, co si za ten skvělý talent přeješ“
„Přijdu za pět let, kdy bude tvého umění výročí“

Uběhl jen rok a půl
Na stěnách začal vidět pohyb
Malíř třískl o stůl
A začaly se mu klepat nohy

Když každou noc zavřel oči
Po zádech mu přejel mráz
Viděl, jak se mu nad hlavou strop točí
Život už nešel snáz

Jeho služby už nebyly chtěny
Prý se postavy na stěnách hýbou
Lidé z toho nechtěli mít problémy
Malby si mu hrály s hlavou

„Malíři, já jsem tady“
Šeptal mu ze stěny hlas
„Podívej se, za tvými zády!“
Hlas pokřikoval zas a zas

Takhle to bylo ještě roky tři
Pak na dveře mu zaklepal
Zrovna mu po stěnách běhali rytíři
Démona vřele pustil dál

„Užíváš si ten svůj "dar"?“
Zeptal se ho klidně
„Prosím, už tak nechci žít dál!“
Podíval se na démona bídě

Za démonem začal štětec a kbelík tancovat
Malíř ztrácel rozum svůj
„Už nechci takhle pracovat!“
„Odeber mi, ten dar můj“

Démon kývl, za cenu duše
Malíře by si se sebou vzal
Že prý nic nejde jednoduše
Malíř se smutně podíval

„Neřekl jsi nic o duši mé!“
„Chci po tobě jednu věc!“
Démonovi to přišlo vtipné
Podepsal smlouvu s čirým zlem a po pěti letech spadla klec

Když odcházel s pánem zla
Postavy ze stěn se mu smály
Říkal tomu talent a námaha
Přitom byl jen člověk nedokonalý

Vždy je lepší být pečlivý
Nebrat práci jiného za svou
Vědět, že život není vždy lichotivý
Nejdůležitější, je být sám sebou

Starý mlýn, Mistr času, Poctivý kovář

1. místo v kategorii poezie 8. – 9. třída
Nicol Obroučková

Starý mlýn

Mlynář Jenda mouku mele
ve starém mlýně v údolí.
Au, au, toto bolí,
hřídel praskla na půli.

Co pak nevíš, jak jsem starý?
Jak mě bolí lopatky?
Já už dlouho lidem sloužím,
každý den i na svátky.

A můj mlynář se svou ženou
starají se o mě vždy.
Já jim za to mouku dávám,
můžou něco upéci.

Mistr času

V dílně, kde tikot časem zní,
hodinář sedí a v tichosti bdí.
Odbila půlnoc, město šlo spát,
on stále hlídá svůj drobný svět rád.

Každý stroj má svůj malý svět,
v němž okamžiky běží vpřed i zpět.
Tak jemné řemeslo má vlastní hlas,
jenž ozve se tiše a přesto zní zas.

Hodiny běží, jak mistr si přeje,
v čase, jenž plyne, své kouzlo se děje.

Poctivý kovář

V dílně, kde tikot časem zní,
hodinář sedí a v tichosti bdí.
Odbila půlnoc, město šlo spát,
on stále hlídá svůj drobný svět rád.

Každý stroj má svůj malý svět,
v němž okamžiky běží vpřed i zpět.
Tak jemné řemeslo má vlastní hlas,
jenž ozve se tiše a přesto zní zas.

Hodiny běží, jak mistr si přeje,
v čase, jenž plyne, své kouzlo se děje.

Oživené řemeslo

3. místo v kategorii poezie 8. – 9. třída
Iveta Mierná

Mistr svého řemesla,
v hlavě nápad neklesá.
Nálada ho nepřešla,
do dílny už naklusá.

V dílně pilně pracuje,
pilkou dřevo piluje,
nápady už maluje,
v hlavě si už rýsuje.

Nápady již vytváří,
pak už pouze posváří,
prach se v dílně rozvíří,
štěstím se hned rozzáří.

Pekař peče bochník chleba,
aby už byl dozlatova.
Truhlář voní dřevem čerstvým,
staví stůl i srdcem pevným.

Na dvoře zní kladiva tón,
v kostele se rozezvučí zvon.
Krejčí stříhá látku jemnou,
nit se vede cestou temnou.

Malíř barvy mixuje,
štetcem obraz maluje.
Hrnčír v hlíně tvar si tvoří,
v každé míse příběh hoří.

Tesař klepe, měří, řeže,
ze dřeva dům roste, svěže.
Stolař v dílně dřevo brousí,
tráva se už v noci rosí.

Když už nastal čas jít spát,
práci musel dokonat.
Námaha to velká byla,
srdce jim však naplnila.

**Almanach oceněných prací literární soutěže *O poklad strýca Juráša*.
Téma: ŘEMESLA**

Práce hodnotili:

Tereza Blinková, studentka bohemistiky na UP v Olomouci.

Adéla Zedníčková, učitelka základní školy.

Lucie Lešková, spisovatelka, účastnice tvůrčích literárních projektů, oceněná v rámci soutěže O poklad strýca Juráša v kategorii poezie.

Grafická úprava Veronika Brázdová

Vydala Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm v roce 2026

Počet stran 62.